

Pedagógiai Program

A pályázat 3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárásai:

B. A szervezett foglalkozások módszertani megalapozása során az alábbi esélyegyenlőségi/felzárkóztató elvárásokat szükséges figyelembe venni:

Elvárás, hogy a programok megvalósításában résztvevők részesüljenek esélyegyenlőségi/ felzárkóztatósi célú módszertani felkészítésben, melyhez felhasználhatók

- UNESCO (2005): Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All. UNESCO
- Arany János Tehetséggondozó Program
- Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (OFI) honlapján elérhető tartalmak (Esélyegyenlőség és differenciálás: Mihály Ottó: Az emberi minőség esélyei. Új Pedagógiai Szemle, 1998. 1. sz. 51-59. p.).
- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia
- Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFÉKTETÉS A JÖVŐBE

C. Az esélyteremtő programokkal kapcsolatban elvárás:

- az esélyteremtő bentlakásos programok helyszíne(i) kizárólag a pályázó saját tulajdonában lévő ingatlan(ok) lehetnek,
- a társadalmi befogadás erősítése, a társadalmi aktivitás és társadalmi kohézió növelése,
- a gyermekek egészségtudatos magatartásának és fizikai aktivitásának fejlesztése, amennyiben a célcsoport kora lehetővé teszi, az elsősegélynyújtás elsajátítása,
- a szociális kompetenciák fejlesztése a csoportban zajló tapasztalati tanulással,
- a mentális egészség és érzelmi intelligencia fejlesztése,
- a pedagógusok, önkéntesek és a program megvalósításában résztvevők módszertani felkészítése,
- a célcsoport felkészítése az erőszak megelőzésére, agressziókezelésre, konfliktuskezelésre,
- a projekt keretén belül az eltérő helyről, környezetből érkezett gyermekek számára közös élményt nyújtó, egymás megismerését segítő találkozók, programok szervezése,
- a közösségi együttműködést segítő és a szociális hátrányok csökkentését szolgáló tanulói közösségépítés,
- a környezettudatos magatartás kialakítása,
- a közösségi képességeket, az önelfogadást, a társakkal való hatékony kommunikációt, a bizalomépítést célzó programok megvalósítása,
- a gyermekek kezdeményezőkézségének, kreativitásának, vállalkozó kedvének ösztönzése,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a fogyatékossgal élő tanulók szakmai fejlesztése, motiváltságának növelése, világlátásuk szélesítését célzó szabadidős programokkal,
- amennyiben releváns, pályaorientációs foglalkozások biztosítása a felső tagozatosoknak.

A következő esélyteremtő programokat valósítottuk meg a fejlesztő heteken:

• a társadalmi befogadás erősítése, a társadalmi aktivitás és társadalmi kohézió növelése:

Minden turnusban különböző szocializációs háttérű gyermekeket fogadtunk és fejlesztettük őket differenciáltan. A különböző fokozatú testi- illetve szellemi sérült gyerekek együtt vettek részt a programokon az ép társaikkal együtt, éppúgy, mint az átlagos vagy átlag alatti szociokulturális környezetből érkező gyermekek. A mélyszegénység és a normál családi környezeti háttér egyszerre volt jelen a táborainkban. A gyerekek erről vagy nem tudtak, vagy nem érintette meg őket, az együttnevelés hathatósan bizonyult.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: az emberi értékek védelme, biztonságos életvitel, aktív felelősségtudat, előítéletek csökkentése, tolerancia, mások elfogadása.

• a gyermekek egészségtudatos magatartásának és fizikai aktivitásának fejlesztése, amennyiben a célcsoport kora lehetővé teszi, az elsősegélynyújtás elsajátítása.

A napi 5x étkezés az egészségtudatosság jegyében zajlott, a táborzáró értékeléskor is ezt a szempontot helyeztük előnybe. A tábor programjának dinamikája is az egészségmegőrzésről szólt. A szelektív szemétyűjtés ezt szolgálta.

A fizikai aktivitás az élménypedagógiai eszközrendszer alapja, minden programunk ebből indult ki: kerékpártúrázás, különböző gyalogos programok: kincskereső, pecsétgyűjtő, színeskereső, vagy erdőkerülő gyalogtúrák, lovaglás, íjászat, stb.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: környezettudatos magatartás, belső harmóniára való képesség, a fejlődés igénye, állóképesség,

• a szociális kompetenciák fejlesztése a csoportban zajló tapasztalati tanulással.

A társas viselkedés és a társas alkalmazkodás fejlesztése minden táborunk egyik legfontosabb célkitűzése. A szociális kompetencia pszichikus elemeit (mind a szociális, mind a kognitív és az emocionális elemét) folyamatosan fejlesztettük a gyerekeknél. az egész tábori együttlétnek volt az alapja ennek a

kompetenciának a fejlesztése. A szociális kompetencia működését az egyéni szociális értékrend és a szociális képességrendszer szabályozza. Az egyén személyiségéből fakadó tényezők közül a pozitív önértékelés, a pozitív attitűd és mások elfogadása hat pozitívan a szociális kompetenciák fejlődésére. Ezt a táborban a meleg, elfogadó, nyitott légkörrel, a világosan megfogalmazott célok és szabályok rendszerével, a gyermekközpontú programokkal, a kooperatív tanulásszervezési helyzetek alkalmazásával, a sokféle tanulási forrás biztosításával, az egyértelmű tanári elvárások megfogalmazásával, a gyerekek pozitív elfogadásával, személyközi kapcsolatok sokaságával fejlesztettük többek között.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: együttműködés fejlesztése, baráti magatartás kialakítása, hitelesség, empátia, kooperativitás, autonómia és elfogadás.

• a mentális egészség és érzelmi intelligencia fejlesztése.

a szociális kompetenciafejlesztésen kívül ez volt az összes tevékenységünkre kiható célkitűzésünk. Az érzelmek megélését, felismerését, kezelését minden táborlakónkban folyamatosan tudatosítottuk. A „Titkos barát” egész héten átívelő játékunk is ezt a célt szolgálta.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: önállóság, önbizalom, pozitív énkép, önértékelés, alkotókedv, kreativitás.

• a pedagógusok, önkéntesek és a program megvalósításában résztvevők módszertani felkészítése.

Az előírásoknak megfelelően, a felhívásban megfogalmazott célokkal összhangban előzetesen is megtörtént. A tábor alatt napi egyeztetéseket tartunk, szerdánként 9 órától pedig az összes felnőtt segítő részvételével értékeltük az addigi programokat és beszéltük meg a hét második felének tevékenységeit.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: aktív felelősségtudat, részvétel a valós folyamatokban, szociális érzékenység, problémamegoldó képesség, konfliktuskezelő képesség.

• a célcsoport felkészítése az erőszak megelőzésére, agressziókezelésre, konfliktuskezelésre,

Folyamatosan, minden programunk kommunikációs részeként valósítottuk meg. Maximálisan törekedtünk arra, hogy leállítsuk a gyerekek egymást maró beszólásait, melyek észrevétlen csaphattak volna át megalázó gúnyba, fájó ítékezésbe, amik megfélemlítéshez, vagy teljes kiközösítéshez vezethetnek. Tudjuk, hogy egyre fiatalabb gyerekek esnek áldozatul a testi-lelki bántalmazásoknak. Sajnos a táborozó gyerekek nagy részének testi, lelki, anyagi kárára elkövetett agressziója gyakori volt. Erre készültünk, igyekeztünk minden helyzetet a lelkiismeretünknek és az előzetes felkészítésünknek megfelelően jól megoldani. A kísérő tanároktól ezzel kapcsolatban is több jó visszajelzést kaptunk: „A tábor vezetősége hatékonyan egyengette a gyerekek közötti viszonyt még akkor is, amikor elmérgesedni látszott a gyerekek közti kapcsolat.”

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: szorongás felismerése és kezelése, konfliktuskezelő képesség, döntési képesség, kritikai gondolkodás.

• a projekt keretén belül az eltérő helyről, környezetből érkezett gyermekek számára közös élményt nyújtó, egymás megismerését segítő találkozók, programok szervezése,

Az esélyteremtés pedagógiájának egyik legnehezebb, megoldásra váró problémája a tanulók eltérő képességeihez történő alkalmazkodás, a differenciált tanítás és tanulás megszervezése, legyen szó hagyományos vagy akár non-formális keretek közötti oktatásról. Ez akkor is igaz volt, ha egy iskolából érkeztek a gyerekek, és akkor főként, amikor 2 vagy 3 helyről jöttek. A környezetük eltérő volt minden esetben, ezt a szociális helyzetüket alátámasztó dokumentumokkal tudjuk tagolni a legszemléletesebben.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: nyitottság, kíváncsiság, rugalmasság, empátia, tolerancia, partneri viszonyokon alapuló kooperáció.

• a közösségi együttműködést segítő és a szociális hátrányok csökkentését szolgáló tanulói közösségépítés:

A véletlenszerű csoportalkotások, a Manna postaláda, mint tábori kommunikációs csatorna, a különböző csapatépítő játékok, az erdőben, ill. Pécs városában megrendezett kincskereső túrák, a bicikli túra vagy a busó udvar és a siklói vár interaktív megismerése...

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: szabálykövetés, együttműködés fejlesztése, csoportszerepek, harmonikus viszonyrendszer kiépítése, átmenetek, a másság elfogadása, vitakészség fejlesztése, konfliktuskezelés, tudatosság a kapcsolatokban.

• a környezettudatos magatartás kialakítása:

szelektív hulladékgyűjtés, szobák tisztasági versenye, illetve a tábor egészének működése, az energiatakarékos izzók használatától kezdve, a kerékpáros közlekedésen át, a szelektív hulladékgyűjtésig vagy éppen az a lehetőség, hogy a vegetáriánus, illetve helyi élelmiszereket előnyben részesítő étkezést nyújtottuk, és ezt tudatosítottuk Alapítványunk egyik legfontosabb célkitűzése ez, a tábor egésze mind az ezzel kapcsolatos érzékenyítést és a tudatos, egyéni szintű felelősségvállalást szolgálta.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: egészséges életmód, szenzitivitás, teljesítménykészítetés, harmóniára való törekvés képessége, egészségvédő képesség, öröme való képesség, önreflexióra való képesség,

• a közösségi képességeket, az önellfogadást, a társakkal való hatékony kommunikációt, a bizalomépítést célzó programok megvalósítása.

Az összes tábori tevékenység felfűzhető az önértékelés, önbecsülés növelését célzó programokra: legyen szó a bemutatkozás fontosságáról, a kapcsolatteremtés jegyében vagy a kapcsolatok megtartásának, ápolásának képességéről, vagy az egyéni képességstruktúrák határait feszegető programokról. lovaglás, íjászat, gyalogtúra, kerékpározás, városi tájékozódás, pincéres kiszolgálás egy étteremben stb.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: pozitív magatartási, viselkedési készség, együttműködés, kooperáció, kommunikációs team munka, egymásra utaltság, érvelés, véleménynyilvánítási készség, interperszonalitás.

• a gyermekek kezdeményezőképességének, kreativitásának, vállalkozó kedvének ösztönzése,

A tábor vezetősége mindig mindent megtett azért, hogy a gyerekek vállalkozzanak a különböző, felkínált lehetőségekre, éljenek azzal a lehetőséggel, hogy kérdezhetnek, hogy kérhetnek, és persze azzal is, hogy a vállalt feladataikat felelősségteljesen végrehajtsák.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről: probléma felismerési és – megoldási készség, kreativitás, önállóság, önismeret, önbecsülés, monotónia tűrő képesség, manuális tevékenységek fejlesztése kezdeményezőképeség.

• a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a fogyatékossgal élő tanulók szakmai fejlesztése, motiváltságának növelése, világlátásuk szélesítését célzó szabadidős programokkal:

A szakmai megvalósítók mindegyikének értékrendje és attitűdje demokratikus, a másággal szemben maximálisan toleráns. Olyan közvetett tanítási és motivációs stílusokat alkalmaznak, amelyek hatékonyak a különféle társadalmi osztályokból vagy etnikai csoportokból származó tanulóknál.

Kiemelt fejlesztések a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterületről:

- kommunikatív képességek: érzelmi és verbális szociális kommunikáció;
- együttélési képességek: empátia, kapcsolatkezelési és fenntartási képesség, türelem, empátia, tolerancia,
- együttműködési képességek: felelősségvállalás, sportszerűség, segítségnyújtás, szabálykövetés, szabályalkotás,
- érdekérvényesítő képességek.: siker- és kudarctűrési képessége, alá-fölérendeltség elfogadása, bizonytalanságtűrési

A szervezett foglalkozások hívják fel a figyelmet

- a család szerepének jelentőségére,
- a helyi értékek, a magyarság értékeinek megőrzésére, a nemzetiségi hagyomány ismeretére,
- ön- és társismeretre, szociális készségek, társas kapcsolatok fejlesztésére,
- a karitatív, önkéntes tevékenység fontosságára,
- a társadalmi egyenlőség kérdésének fontosságára,
- valamint kiemelten az alkohol- és drog prevencióra.

A család szerepének jelentősége: tisztasági verseny, szobaszemle, ebédlő rendje, étkezések rendje, szabálykövetések, együttműködések, empátia, egymásra figyelés, tolerancia.

a helyi értékek, a magyarság értékeinek megőrzésére – ismeretszerzés és tapasztalati élmény biztosítása a három külsős kiránduláson: Mohács – az UNESCO Emberiség Szellemi Kulturális Örökség reprezentatív listáján szereplő busójárás, Pécs, mint az UNESCO világörökségének része, Siklós történelmi vára,

alkohol- és drog prevenció – játékos foglalkozás keretében dolgoztuk fel az egészségmegőrzés szerepének fontosságát, benne kiemelt figyelmet szántunk az alkohol- és drogfüggő viselkedésnek. A szakmai megvalósítók személyes példája is ezt a mintát közvetítette.